

KAPITAL NYT

FINANSRÅDETS NYHEDSBREV NR. 5 JUNI 2009

INDHOLD

- 1 Kreditklemme en myte
- 3 **Leder** Fredløs?
- 4 EU-overvågning skal fange finansiell ustabilitet
- 5 Billigere banklån til både private og virksomheder
- 6 Fortsat højere udlån end sidste år
- 6 Nationalbanken: Bankerne godt rustede
- 7 Eurolån voldsomt populære
- 7 Papirløst samlevende sikrer ikke hinanden
- 8 Bankuddannelsen står stærkt
- 8 Finansiell dannelse bør begynde i folkeskolen
- 9 Rigtigt it-skidt i folkeskolen
- 9 Dom hindre omsætning af andelsboliger
- 10 Bankernes råvarepris er steget
- 10 Fremtidens iværksættere mødes i Danmark

Kreditklemmen en myte

AF MIKAEL WINKLER

Udlånet i dag er højere end på samme tidspunkt sidste år. Det er også blevet billigere både for private og virksomheder at låne penge i banken. Dertil er danske banker ifølge Nationalbanken overordnet robuste. Med andre ord: Bankpakkerne virker – der er ingen kreditklemme.

Det er gennem de seneste måneder lykkedes erhvervslivet at få skabt en myte om, at stabilitetspakken fra efteråret og den efterfølgende kreditpakke fra januar ("bankpakkerne", red.) ikke virker efter hensigten. Utallige medlemsundersøgelser hos forskellige erhvervsorganisationer har "dokumenteret", at bankerne ikke vil låne penge ud til virksomheder, og virksomhederne har samtidig fremført utilfredshed med, at bankerne ikke sænker renten i takt med Nationalbanken.

Fakta er imidlertid, at bankernes udlån ligger på et højt niveau – trods en faldende efterspørgsel – og de seneste tal fra Nationalbanken viser, at udlånet til virksomheder i april i år er over tre procent højere end i april 2008. Samtidig falder bankernes udlånsrente nu – både på eksisterende og nye udlån, som man kan læse om andetsteds i dette nummer af KAPITAL NYT.

Forsættes på side 2. >>

>> Forsat fra side 1.

Det er imidlertid rigtigt, at selve kreditvurderingen er strammet op. Alt andet ville være uansvarligt, mener Finansrådets direktør Jørgen A. Horwitz:

- Med de nuværende tab og risici og med de ikke særligt opmuntrende økonomiske vejrudsigter, ville det være direkte uansvarligt, hvis ikke kreditvurderingen var strammet op. Derfor vil nogle virksomheder muligvis også opleve, at det er sværere at få lån i banken. Bankerne er nødt til at se på, hvor stor sandsynligheden er for, at lånet tilbagebetales og kræve en vis sikkerhed, anfører Jørgen A. Horwitz.

Det glade – skulle man synes – budskab om, at der ingen kreditklemme er, som bankerne har haft svært ved at trænge gennem mediebilledet med, bliver nu underbygget af den lange række af økonomiske rapporter, som foråret traditionelt byder på.

I Det Økonomiske Råds rapport (Vismandsrapporten) hedder det for eksempel: "Set i lyset af den ekstraordinære situation i banksektoren og usikkerheden om, hvorvidt der er eller vil opstå en alvorlig kreditklemme, vurderes kredittapakken at være en fornuftig samfundsmæssig sikkerhedsforanstaltning, der i betydelig grad reducerer sandsynligheden for, at de danske forbrugere og virksomheder bliver udsat for en kreditklemme".

Faldende efterspørgsel

Finansministeriets Økonomisk Redegørelse kommenterer den naturlige

stramning af kreditvurderingerne og peger desuden på den faldende efterspørgsel på lån:

"I den aktuelle situation, hvor der er stor usikkerhed omkring den fremtidige udvikling og omfanget af eventuelle fremtidige tab på udlånsforretningen i lyset af den konjunkturrelle afmatning, vil banker og andre finansielle virksomheder have et naturligt ønske om at reducere eksponeringen overfor risikable lån og investeringer, hvilket til dels modsvares af en lavere efterspørgsel efter lån blandt virksomhederne. Faldende udlån udgør kun et alvorligt problem i det omfang, der måtte opstå en kreditklemme, der dækker over en situation, hvor ellers kreditværdige kunder ikke kan opnå lån", hedder det i redegørelsen.

- Netop efterspørgselssiden er et overset faktum i debatten, mener Jørgen A. Horwitz og henviser til den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik, der fortæller, hvilke produktionsbegrænsninger, der er i industrien.

- Hele 60 procent angiver mangel på efterspørgsel som en produktionshindring. Under fem procent oplever finansielle begrænsninger. Meget tyder altså på, at det ikke er långivningen, der er problemet, men den manglende efterspørgsel, der møder virksomhederne, siger Finansrådets direktør.

- Problemet i dag er altså snarere, at folk generelt bruger færre penge i øjeblikket, og derfor er der nogle projekter, der ikke kan løbe rundt.

Robuste banker

Det er i øvrigt værd at bemærke, at Na-

tionalbanken vurderer de danske banker til at være godt rustede over for de økonomiske udsigter. Nationalbanken har netop lavet en stresstest på de 14 største banker, som viser, at bankerne har tilstrækkelig stødpude til at dække tab på udlån, faldende indtjening og andet. Det fremgår af rapporten Finansiell Stabilitet, der samtidig også peger på, at kredittapakken har reduceret sandsynligheden for, at der vil komme en kreditklemme.

Selv om Nationalbankens statistikker viser, at bankernes udlånsrente falder, møder bankerne ofte kritik for ikke at følge Nationalbankens rentesatser. Kritikerne glemmer imidlertid, at bankerne kun skaffer cirka 10 procent af deres finansiering i Nationalbanken. De penge, bankerne kan låne i Nationalbanken, er nemlig såkaldt "korte" lån, det vil sige lån, der skal tilbagebetales eller refinansieres efter få dage.

- Men bankkunder efterspørger ofte længerevarende lån, som bankerne typisk anskaffer på andre markeder. Og prisen på disse lån er steget markant. Bankernes rentesatser påvirkes således af en lang række finansieringskilder så som langtløbende obligationer, realkreditobligationer og indlån. Hverken niveauet eller udviklingen i Nationalbankens rente kan derfor sammenstilles 1:1 med bankernes rente. Bankerne er nødt til at fastsætte deres rente ud fra deres omkostninger, og når prisen på bankernes råvarer – penge – stiger, som den gjorde i efteråret, så stiger prisen også, påpeger Jørgen A. Horwitz.

FREDLØS?

Måske er det til en vis grad selvforskyldt. I hvert fald kan bankerne ikke fuldstændig fraskrive sig ethvert medansvar i finanskrisen.

Alligevel maner det til et vist behov for selvransagelse blandt kritikerne, når de i deres iver for at placere ansvar for finanskrisen skyder med spredehagl efter alt, der bare lugter af bank.

Det er ikke mindst problematisk i forbindelse med historier, der kan dokumenteres med cases, hvor "rigtige" og såkaldt "almindelige" mennesker selv har oplevet det på egen krop: At blive snydt og bedraget af banken, så det driver.

Det er rimeligt omkostningsfrit at stille sig frem i et førende medie, hvis man som utilfreds bankkunde vil luften sin galde over at have fået afslag på et lån, en investering, der gik tabt, eller for eksempel ikke kan flytte til en anden bank. Banken kan nemlig ikke tage til genmæle.

Sagen er imidlertid, at der som regel er to sider af en historie. Og den ene side, bankens version, kan ofte ikke fremføres, fordi banken har en fortrolighedsforpligtelse – af hensyn til kunden. Banken opfatter et kundeforhold som et fortroligt anliggende. Kunderne skal være trygge ved, at banken ikke buser ud med private og/eller belastende økonomiske forhold, kunden måtte have. Ellers kan der ikke være et tillidsforhold mellem bank og kunde. Denne fortrolighed gælder selvfølgelig også, selvom kunden måtte være utilfreds med banken.

Et dagblad bragte for nylig en stort opslået historie med en case, der skulle underbygge avisens præmis om, at bankerne ikke vil tage nye kunder ind. Hovedpersonen blev fremstillet uskyldig, veluddannet og med en lys økonomisk fremtid foran sig. Banken ville på grund af fortrolighedshensynet ikke kommentere historien over for avisen, udover fastslå over for redaktionen, at man havde en noget anden opfattelse af kundens økonomi, og at dette fremgik af en omfattende korrespondance med kunden. Denne korrespondance ville kunden ikke fremlægge, men alligevel valgte avisen at bringe historien. Retfærdigvis skal siges, at avisen også bragte et dementi af historien nogle dage senere. Men da var skaden jo sket.

Dette er blot et af mange eksempler, Finansrådet med jævne mellemrum hører om fra vores medlemmer. Fx at kunder fremstår som ganske almindelige bankkunder, der er lokket af banken til at købe uigennemskuelige produkter, som senere har vist sig at være tabsgivende. Men hvor virkeligheden snarere har været, at der var tale om erfarne investorer, som ikke fortalte, at de var vant til at investere. At de var vant til tab og gevinst. Og dermed også var vant til at vurdere risiko.

Bankerne skal naturligvis tage de hug, de fortjener, og disse linjer er ikke skrevet med henblik på at foregøgle, at banker ikke kan lave fejl. Men det samlede indtryk af banker som nogle stærkt uansvarlige størrelser, bliver uproportionelt forvrænget og forstørret, hvis bankerne gøres "fredløse", og den basale journalistiske disciplin, kildekritikken, tilsidesættes til fordel for den "gode" historie. Det er historier, der blot er med til at fastholde mistilliden til det finansielle system, og som har en selvforstærkende virkning, hvis eneste konsekvens vil være at trække krisen yderligere i langdrag. **K**

KAPITAL NYT

Forsidefoto: Polfoto

KAPITAL NYT

Juni 2009 Nr. 5 . 5. årgang.

Redaktion og abonnement

Finansrådets Hus

Amaliegade 7, 1256 København K

kapital@finansraadet.dk

Telefon 3370 1000. Fax 3393 0260.

Udgiver

Finansrådet

Redaktionen

Redaktør Mikael Winkler (ansvh.),

miw@finansraadet.dk.

Web-master Helle Jeppesen,

hje@finansraadet.dk.

Layout

Maja Pode Blarke, mbr@finansraadet.dk

Udgivelse

KAPITAL NYT udkommer ca. 10 gange årligt.

ISSN 1603-9955

EU-overvågning skal fange finansiell ustabilitet

AF AFDELINGSCHEF KIM BUSCK-NIELSEN, FINANSRÅDET

Finansrådet positivt over for EU-Kommissionens forslag om ny EU-tilsynsstruktur, der skal fange og følge op på signaler om finansiell ustabilitet.

Finansrådet ser overvejende positivt på EU-Kommissionens forslag om at oprette et nyt EU-organ, der skal overvåge den finansielle stabilitet i EU. EU-organet skal ledes af formanden for Den Europæiske Centralbank og blandt andet bestå af repræsentanter fra landenes centralbanker og finansielle tilsynsmyndigheder.

Finansrådet hilser forslaget velkomment. Succeskriteriet vil afhænge af, hvor effektivt dette tilsyn vil kunne identificere udviklinger i retning af finansiell ustabilitet og udstede "early warnings" – og af tilsynsmyndighedernes evne til at følge op på disse advarsler.

Det er helt essentielt, at der eksisterer klare procedurer for opfølgning på advarsler om finansiell ustabilitet, og at det fastlægges, hvilke myndigheder der er ansvarlige for denne opfølgning. Det kan forekomme tvivlsomt, om ESRC vil være i stand til at træffe hurtige og effektive beslutninger, fordi ESRC består af ikke mindre end 64 medlemmer, hvoraf 34 er stemmeberettigede.

De nye tilsynsmyndigheder

Kort fortalt vil tilsynet komme til at bestå af to nye tilsynsmyndigheder:

1. Et "makrotilsyn" (European Systemic Risk Council, ESRC) til overvågning af den finansielle stabilitet i EU.
2. Et "mikrotilsyn" (European System of Financial Supervisors, ESFS), der udøver tilsyn med de finansielle virksomheder.

Desuden skal de nuværende tre "level 3-komiteer" for henholdsvis bank, værdipapirhandel og forsikring/pension (CEBS, CESR og CEIOPS) omdannes til såkaldte EU-tilsynsmyndigheder, der får tillagt visse beslutnings- og tilsynsbeføjelser over for de nationale finanstillsyn og enkeltvirksomheder. De nationale tilsyn, der har det egentlige dag til dag-tilsyn, skal fungere decentralt i et tilsynsnetværk, herunder i tilsynskollegier bestående af hjemlandets og værtslandenes tilsynsmyndigheder i

samarbejdsfora for tilsynet med grænseoverskridende koncerner.

De nye tilsynsmyndigheder vil også – og det er nyt – have ansvaret for udarbejdelsen af en "single rulebook" for tilsynsudøvelsen i EU, således at tilsynet bliver konsistent og ensartet i hele EU. Beslutningsproceduren går hurtigt, og det er meningen, at den nye tilsynsstruktur skal være på plads og fungere allerede i løbet af 2010.

Den foreslåede decentrale tilsynsstruktur, der arbejder sammen med de nye EU-tilsynsmyndigheder, bygger på den nuværende tilsynsstruktur med nationale tilsyn. Der er således ikke tale om etablering af et egentligt EU-finanstillsyn. Herom er der ikke enighed. Finansrådet ser imidlertid gerne sådan en udvikling.

Irrelevant vægtningsystem

Finansrådets væsentligste indvending mod forslagene er afstemningsproceduren i de tre nye EU-tilsynsmyndigheder. Afstemningerne afgøres ifølge forslaget med såkaldt "kvalificeret flertal" på baggrund af Traktatens vægtning af medlemsstaterne, det vil sige på et demografisk grundlag. Dette vægtningsystem finder Finansrådet ikke er relevant, for det bør være afgørende, at tilsynsbeslutningerne er neutrale og reflekterer de involverede tilsynsmyndigheders faglige ekspertise. Afstemningsproceduren bør derfor bygge på princippet om, at hvert medlem har én stemme. Kun sådan vil tilsynsmyndighederne være stillet lige, uanset om de repræsenterer et lille eller stort land, et hjemland eller værtsland. Princippet om én stemme pr. hoved er også det, der gælder i Den Europæiske Centralbanks Styrende Råd.

Finansrådet har også peget på, at Kommissionens forslag ikke tager stilling til, hvordan finansieringen af de tre nye myndigheder og deres tilsynsfunktioner skal finde sted. Dette bør afklares. I det omfang, at bidrag for tilsynsvirksomheden skal afholdes af virksomhederne, bør det ske efter harmoniserede principper i hele EU inden for de enkelte virksomhedsområder. Bankerne betaler i dag for Finanstillsynets virke gennem årlige bidrag. Hvis det er meningen, at bankerne i EU fremover skal betale for både de nationale tilsyn samt for de nye EU-tilsynsmyndigheder, så er det afgørende, at der forinden etableres et "level playing field" i EU med henblik på en finansiering, der samtidig tager de forskellige bidragsordninger i betragtning. **K**

Billigere banklån til både private og virksomheder

Bankernes udlånsrente til både private og virksomheder fortsætter med at falde. Det viser den seneste rentestatistik fra Nationalbanken. Det gælder ikke kun de eksisterende lån – også prisen på nye udlån er faldet.

Faldet siden november 2008 år er betydeligt. Renten på nye udlån til virksomheder er eksempelvis 3 procentpoint mindre end niveauet i november 2008.

Rentemarginalen (forskellen mellem bankernes udlåns- og indlånsrente) for virksomheder tyder nu på at være stabiliseret omkring niveauet 3,1 procentpoint. Rentemarginalen for private er ligeledes mindre end i efteråret, i april er den på 4,4 procentpoint.

Rentemarginalen steg svagt i efteråret 2008, da den internationale finanskrise toppede. Efterårets stigning skal ses i lyset af, at bankernes risici er øget på grund af de usikre

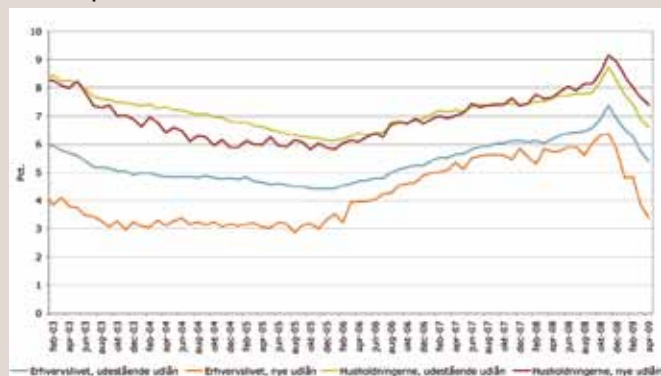
økonomiske konjunkturer. Bankerne må forvente større tab som følge af flere virksomhedskonkurser og højere arbejdsløshed. Også omkostningerne er steget. Bankernes samlede råvarepris er således øget siden september måned.

Bankernes udlånsrente bestemmes langt fra kun af Nationalbankens pengepolitiske rente. For bankernes lån i Nationalbanken udgør kun en mindre andel (cirka 10 procent) af bankernes samlede finansiering. Bankerne bruger i udpræget grad pengemarkederne for eksempel i form af obligationsudstedelser.

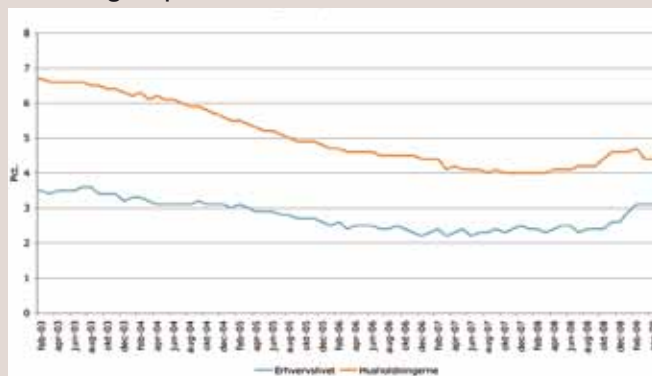
Særligt merrenten på de lån, som bankerne kan få med en løbetid på over halvandet år, er mangedoblet i forhold til efteråret. Finansiering med længere løbetid er vigtigt for bankerne, da kunderne typisk efterspørger lån, der også løber over flere år, for eksempel til boligformål.

nst

Renter på bankernes udlån

Rentemaginal på bankernes udlån

Fortsat højere udlån end sidste år

De seneste tal fra Nationalbanken viser, at bankernes udlån stort set er uændret fra marts til april måned. For både husholdninger og virksomheder gælder, at det samlede udlån er højere end på samme tid sidste år.

Fra marts til april er der dog sket et mindre fald i det sæsonkorrigerede udlån til husholdninger på cirka 2 milliarder kroner. Det er alene udlån til forbrug, der er faldet, mens bankernes udlån til boligformål rent faktisk er højere end ved udgangen af 2008.

Faldet i forbrugslån afspejler et stort fald i efterspørgslen. Vismændene forudser et fald i det private forbrug på 2,4 procent i år som reaktion på den realøkonomiske tilbagegang.

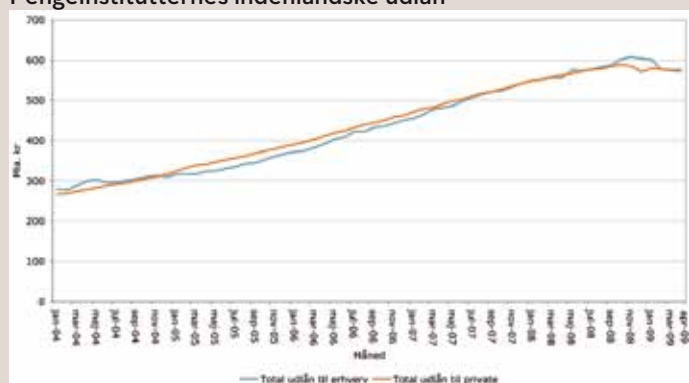
Virksomheders faldende låneefterspørgsel kan tilskrives flere faktorer. I takt med, at de økonomiske udsigter forværres, er det naturligt, at der bliver holdt igen med for eksempel nyind-

køb og investeringer, hvilket mindsker virksomhedernes behov for ekstern finansiering. Derudover har regeringen i februar givet virksomhederne lov til at forlænge kredittiderne for indbetaling af moms og skat. Det mindsker lånebehovet, idet virksomhederne i mindre grad har behov for at bruge deres kreditfaciliteter i banken for at betale moms og skatter.

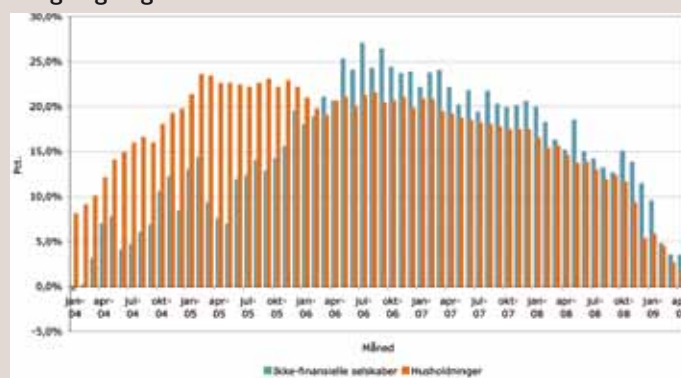
Vækstraterne i bankernes udlån til både virksomheder og husholdninger har været positive siden februar 2004. For både husholdninger og virksomheder gælder det dog, at vækstraterne har været aftagende over en samlet periode på næsten tre år. År-til-år vækstraterne overfor virksomhederne har i både marts og april været på 3,4 procent, og noget kan således tyde på, at udviklingen er ved at stabilisere sig efter en periode med fald. Låneefterspørgslen er dog faldet væsentligt, hvorfor yderligere fald ikke kan afvises på nuværende tidspunkt.

nst

Pengeinstitutternes indenlandske udlån

Årlig stigningstakt i udlån

Nationalbanken: Bankerne godt rustede

Nationalbanken vurderer, at de danske banker er ganske robuste over for de økonomiske udsigter. Med de givne forudsætninger om udviklingen i arbejdsløshed, konkurser samt kapitaltilførsel via kreditt pakken vil bankerne have en tilstrækkelig stødpude til at dække tab på udlån, faldende indtjening og andet. Det viser en stresstest af de 14 største danske banker offentliggjort i "Finansiel stabilitet 1. halvår 2009".

Ansøgningsfristen for kreditt pakken er sat til ultimo juni, og indtil videre har de fleste store og mellemstore banker søgt om statsligt kapitalindsud i form af hybrid kernekapital mod en rentebetaling på gennemsnitligt 10 procent.

Samtidig kan bankerne tilvælge en option, så de efterfølgende har muligheden for en konvertering af den indskudte hybride kernekapital til ren aktiekapital – og derved øge solvensgraden yderligere. Det skyldes, at aktiekapital regnes som værende af højere kvalitet end hybrid kernekapital i beregningen af solvens.

Vælger bankerne denne konvertering, vil de være endnu bedre rustede til at klare stød til økonomien eller en dybere recession. Nationalbanken vurderer dog, at sandsynligheden for sådanne begivenheder er meget lille, eftersom de finansielle markeder viser spæde positive tegn.

Risikobilledet, som bankerne oprindeligt er stresstestet op imod, er dog ikke videre positivt. Den samlede indtjening for 2008 var negativ, og der må forventes større nedskrivninger og tab i 2009 som følge af stigende arbejdsløshed og flere konkurser.

Dertil kommer usikkerheden omkring boligpriserne udvikling. Falder de meget, kan det føre til yderligere tab. Bankernes forventning er dog, at udviklingen i boligpriserne flader ud fra udgangen af 2009 og frem. Blandt andet som følge af den meget lempelige pengepolitik, som Nationalbanken har ført, og fremgangen i de disponible indkomster som følge af skattelettelser mm.

nst

Eurolån voldsomt populære

Eurolån er blevet en eftertragtet vare. I april var bankernes udlån i euro til virksomheder 58 procent højere end på samme tid sidste år. Det betyder, at lån i euro nu udgør næsten 20 procent af bankernes samlede erhvervsudlån.

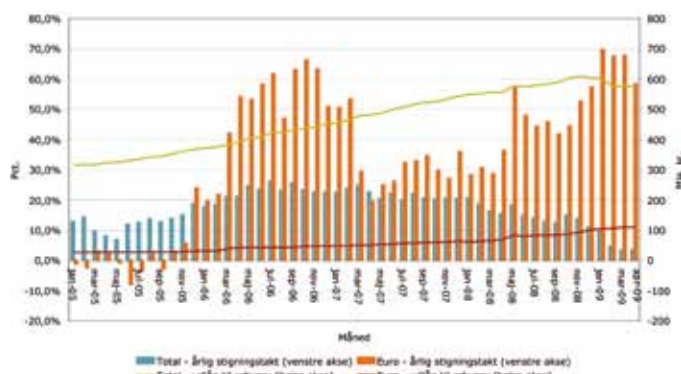
Andelen af bankernes eurolån til erhverv har været stigende siden foråret 2006, da forskellen mellem de pengepolitiske renter i henholdsvis Danmark og Euroområdet (rentespændet) blev udvidet. Det øgede rentespænd betyder, at bankernes finansieringsomkostninger, og dermed deres udlånsrenter, stiger relativt ved dansk valuta, hvilket har gjort lån i euro mere attraktivt - for både banker og erhvervs kunder.

Det seneste års markante vækst i udlån i euro er et resultat af den internationale finansielle krise, som har udvidet rentespændet mellem Danmark og Euroområdet yderligere.

I forbindelse med den finansielle krise blev den danske krone udsat for et pres. Der strømmede således en større mængde valuta ud af Danmark, hvilket betød at Nationalbanken var nødt til at forsvare kronen ved at hæve de pengepolitiske renter. Samtidig sænkede ECB renten ud fra konjunkturmæssige hensyn. I oktober nåede rentespændet således op på 1,75 procentpoint, hvilket er det højeste niveau siden indførelsen af euroen. Siden da har både Nationalbanken og ECB sænket de pengepolitiske renter. Samlet set har Nationalbanken dog sat renten mere ned end ECB, så rentespændet i juni var indsnævret til 0,55 procentpoint.

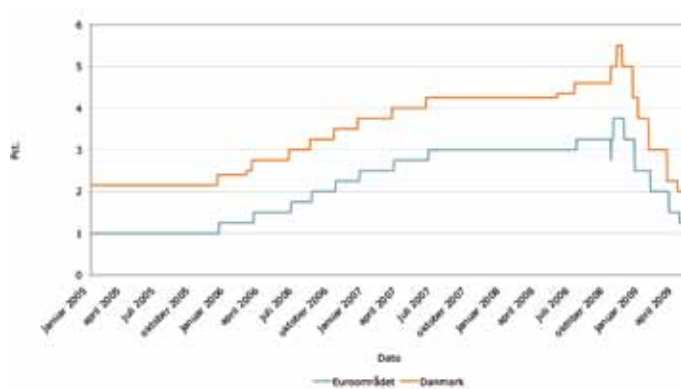
aso

Figur 1: Pengeinstitutternes udlån til indenlandske erhverv

Kilde: Nationalbanken

Figur 2: Pengepolitiske renter for Danmark og Euroområdet

Kilde: ECB og Nationalbanken

Papirløst samlevende sikrer ikke hinanden

Hver syvende dansker lever i et papirløst samlivsforhold, men mange af dem har aldrig besluttet sig for, hvordan de vil sikre hinanden økonomisk, hvis en af dem dør.

Derfor lancerer Penge- og Pensionspanelet nu et nyt modul på sin hjemmeside, hvor papirløst samlevende kan teste deres egen situation og få svar på en række grundlæggende spørgsmål om arv, pension og testamente.

- Vores undersøgelser viser, at behovet for information er stort blandt de papirløst samlevende. Mere end halvdelen ved for eksempel ikke, at der er kommet nye arveregler, der betyder at papirløst samlevende har fået bedre muligheder for at arve hinanden, siger Penge- og Pensionspanelets formand, professor Torben Hansen.

Også par, der for eksempel skal flytte sammen, skal være forældre, eller overvejer at købe ejerbolig, kan ved hjælp af hjemmesiden finde information, der er målrettet den konkrete situation.

Modulet indeholder blandt andet en interaktiv test, som fungerer på den måde, at brugerne kan lægge en række oplysninger ind om for eksempel børn, forsikringer og pensionsordning. På den baggrund danner testen et vejledende svar, der indeholder netop de informationer, der er relevante for brugeren - for eksempel om muligheden for udvidet samlivstestamente eller for begunstiggelse af samleveren i forsikrings- og pensionsordninger.

<http://www.pengeogpensionspanelet.dk/Forbrugerinformation/Samliv.aspx>

miw

Bankuddannelsen står stærkt

Finanstilsynet vil i løbet af 2009 komme på inspektion i udvalgte bankfilialer for at undersøge kvaliteten af rådgivningen og bankrådgivernes viden. På baggrund af inspektionerne vil Finanstilsynet overveje at indføre en offentlig certificeringsordning for kunderådgivere, for at sikre at alle rådgiveres kompetencer lever op til et defineret minimumsniveau.

- I Finansrådet er vi helt trygge ved disse inspektioner fra Finanstilsynet. Vi er positivt stemt over for alle tiltag, der giver de finansielle rådgivere lejlighed til at demonstrere kvaliteten af deres arbejde og uddannelse. Det vil øge troværdigheden i rådgivningen, og det vil gavne rekrutteringen til uddannelserne, siger kontorchef i Finansrådet, Mille Østerlund, og fortsætter:

- Hvis man ønsker at højne kravene til rådgivernes kompetencer, mener vi, det bør ske på en måde, der er koordineret i det europæiske samarbejde, der finder sted i regi af European Financial Planning Association (EFPA), hvor en akkrediteringsordning sikrer, at rådgivernes kompetencer lever op til standarder, som 15 lande har defineret, forklarer Mille Østerlund.

Hun opfordrer desuden til at være opmærksom på to vigtige forhold, der taler imod en særlig dansk certificeringsordning:

For det første bliver finansielle rådgivere uddannet på offentlige uddannelser. Dermed er rådgivernes kompetencer allerede i dag reguleret og dokumenteret, hvad angår niveau, kvalitet og relevans. De studerende eksamineres med udgangspunkt i nationale mål for udgangskompetencer, der blandt andet indebærer evnen til at tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer.

Det andet forhold handler om, at rådgiverne, samtidig med de modtager undervisning på skolebænken, også er under uddannelse i banken, der indebærer alt fra e-læring til sidemandsoplæring. Som bankrådgiver er man altid under uddannelse, hvilket tal fra Danmarks Statistik også viser. Tallene viser, at finansielle virksomheder er i front, hvad angår efter- og videreuddannelse og bruger 4,57 kroner pr. arbejdstime til dette formål. Det er langt mere, end andre sektorer bruger.

- Det viser, at finansielle virksomheder i højere grad end flertallet sikrer, at rådgivernes viden og kompetencer er ajourført. Desuden viser det, at finansielle virksomheder, som jo ikke er en homogen størrelse, tilpasser den enkelte rådgivers kompetencer til de specifikke rådgivningsbehov, der varierer fra virksomhed til virksomhed, siger Mille Østerlund.

cmi/spn

Finansiel dannelse bør begynde i folkeskolen

Mangel på finansiel dannelse fører mange danskere ud i økonomiske problemer, så de pludselig står med en stor gæld. Finansielle emner er - indrømmet - komplicerede, men det er ikke raketvidenskab. Og mange udfordringer kan imødegås med dannelse - finansiel dannelse.

Et forskningsprojekt fra handelshøjskolen CBS i København har vist, at mindst 150.000 danskere har lånt så mange penge, at de får svært ved at betale dem tilbage. En række artikler i Politiken har ligeledes belyst, at mange borgere finder finansielle produkter uigennemskuelige og komplekse. Det er vel-dokumenteret, at mange unge ikke kan se forskel på et kontantlån og et sms-lån.

Der er tydeligvis behov for at styrke interessen for finansiel dannelse og finansielle produkter i Danmark, så borgerne i højere grad kan træffe kloge, veloplyste valg om deres privat-

økonomi, bolig og pension. Det skal gerne være et emne, man vender over spisebordet. Hvorfor ikke begynde den finansielle dannelse i folkeskolen - i matematikundervisningen?

Der eksisterer i dag en række undervisningsværktøjer, der kan gøre matematik og læren om penge og økonomi nærværende og relevant. I pengeby.dk kan de mindste folkeskoleelever lære, at penge koster penge. I matematikkensunivers.dk kan de store elever lære at beregne skat og renter i realistiske cases. I Vismandsspillet lærer elever på ungdomsuddannelserne med et klik at beregne, hvordan arbejdsløshed og økonomisk politik hænger sammen.

Matematikundervisning og finansiel dannelse bør være nærværende og relevant, og der findes mange gode værktøjer, som lærere og undervisere frit kan benytte sig af.

spn

Rigtigt it-skridt i folkeskolen

Finansrådet finder det positivt, at Undervisningsministeriet med 11 millioner kroner til it i folkeskolen nu sætter handling bag ønsket om at sikre Danmark en fremtidig plads i den digitale elite. It har således taget et stort skridt mod at blive en integreret og naturlig del af den almene dannelse, der må og skal finde sted i landets folkeskoler.

Det er især positivt, at Undervisningsministeriet nu sætter gang i et initiativ med at udvikle e-læringskurser til lærerne. Kun ved selv at anvende og blive fortrolige med de elektroniske undervisningsformer kan lærerne opbygge gode, dybt faglige undervisningsforløb for eleverne. Samtidig skal initiativet give eleverne mulighed for elektronisk lektiehjælp.

Det er ligeledes meget positivt, at Århus Kommune har bevilget 10 millioner kroner til indkøb af 150 Smart Boards – digi-

taletavler med touch screen, der giver lærerne gode muligheder for at integrere internettet i undervisningen. Ordningen med Smart Boards blev indført i Århus Kommune i 2005, da hver skole fik to tavler, og i august 2009 får hver skole tre tavler yderligere.

Det er netop i folkeskolen, at det grundlæggende almentdannende fundament skal lægges. Og de kommende generationer skal selvfølgelig alle være it-superbrugere for at kunne begå sig i et moderne samfund og på moderne arbejdspladser. Derfor er det nødvendigt at it-basere undervisningen i folkeskolen i langt højere grad og integrere it i alle fag. Kun derved kan vi uddanne de kommende generationer til at besidde netop de kompetencer, der kan modsvare den stigende digitalisering i samfundet.

cbc

Dom hindrer omsætning af andelsboliger

Banker har svært ved at overtage pant i andelsboliger, fordi bestyrelsen i andelsboligforeningerne kan nægte at godkende en bank som køber. Den nuværende lovgivning er en utidssvarende stopklods for omsætningen af andelsboliger, mener Finansrådet.

Siden 2005 har det været muligt at optage lån mod at give pant i en andel i en andelsboligforening. Ved ændringen af andelsboligloven blev der ikke taget stilling til, hvorvidt en panthaver skal have adgang til at købe en andelsbolig på en tvangsauktion. Problemet består i, at en panthaver, fx en bank, som udgangspunkt har mulighed for at byde på en tvangsauktion. Men et endeligt hammerslag er betinget af, at andelsboligforeningens bestyrelse godkender panthaver som køber. I mange foreningers vedtægter er der nemlig krav om, at der kun kan godkendes købere, som vil bebo andelen.

Boligmarkedet følger konjunkturerne, og efter en lang optur har også markedet for omsætning af andelsboliger mærket, at tiderne er skiftet. Den første tvangsauktionssag blev afholdt i sommeren 2008. På tvangsauktionen bød en panthaver, og da denne hurtigt fandt en person, som kunne godkendes af andelsboligforeningen og dermed købe andelsboligen, blev sagen løst.

I april 2009 afsagde Østre Landsret en kendelse i en lignende tvangsauktionssag. Her ville andelsboligforeningen imidlertid ikke godkende den panthaver, som var højstbydende på tvangsauktionen. Dommen sagde meget klart, at uden en godkendelse fra foreningen kunne panthaver ikke overtage andelsboligen. Sagen er nu sendt videre til Højesteret. Domstolene behandler i øjeblikket flere lignende tvangsauktionssager.

Den usikkerhed, som der nu er skabt omkring pantets værdi, må forventes at få en negativ indflydelse på kreditvurderingen i fremtidige sager om lån til køb af en andelsbolig. Det er et skridt i den forkerte retning i et i forvejen trægt marked for køb og salg af andelsboliger.

Det er Finansrådets opfattelse, at der er behov for en ændring af andelsboligloven. Der bør som ved tvangsauktioner over fx landbrug og fiskefartøjer være mulighed for, at panthaver kan købe det pantsatte aktiv og eje det i en begrænset periode med henblik på at finde en egnet køber.

Finansrådet og Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation er enige om, at loven bør ændres og har også henvendt sig til Erhvervs- og Byggestyrelsen for at få ændret reglerne.

rif

Bankernes råvarepris er steget

- Bankernes udlånsrente afspejles ikke kun i udviklingen i Nationalbankens pengepolitiske rente. Lån i Nationalbanken udgør kun en mindre del af vores funding og har en kort løbetid. Vores kunder efterspørger lån, der løber over flere år. Derfor skal bankerne have funding, der i rimelig grad matcher lånets løbetid.

Sådan sagde Finansrådets formand Peter Schütze i en kommentar til Vismandsrapporten, der udkom for nylig. Rapporten efterlader indtrykket af, at sammenhængen mellem Nationalbankens ændringer i diskontorenten og bankernes udlånsrente er 1:1.

- Bankerne har et behov for at skaffe finansiering med længere løbetider. Og netop prisen, som bankerne må betale for de lange lån, er øget dramatisk på grund af usikkerheden på de finansielle markeder. Det afspejles naturligvis i udlånsrenten. Men stadigvæk er det lykkedes bankerne at holde rentemarginalen på et meget lavt niveau sammenlignet med de seneste 20 år, fastslog Peter Schütze.

Finansrådet er enig i formandskabets vurdering af, at Kreditpakken fra februar imødegår en eventuel kreditklemme. Bankernes udlån er faldet lidt siden december, men er stadig

på et meget højt niveau. De månedlige år-til-år vækstrater er aftagende, men positive. Der lånes med andre ord flere penge ud end på samme tidspunkt sidste år. Låneefterspørgslen er faldet væsentligt, hvorfor denne udvikling ikke kan forventes at fortsætte.

- I bankerne kan vi tydeligt mærke, at især virksomhederne efterspørger færre lån. Der bliver holdt igen med nyindkøb og investeringer. Det er en del af forklaringen bag den lavere vækst i udlånet. Det understøttes også af Nationalbankens udlånsundersøgelse og Danmarks Statistiks konjunkturindikatorer, anførte Peter Schütze.

- De forværrede økonomiske udsigter og forventninger om øgede tab medfører dog også større krav om sikkerhedsstillelse, hvilket giver øgede omkostninger for kunderne. Pantebreve skal jo tinglyses. Og man kan spørge, hvorfor staten skal skabe denne merindtægt i disse tider. En løsning kunne derfor være, at suspendere tinglysningsafgiften i en periode, fastslog Finansrådets formand.

Finansrådets samlede kommentarer til Det Økonomiske Råds diskussionsoplæg kan ses på www.finansraadet.dk.

miw

Fremtidens iværksættere mødes i Danmark

I dagene 28. juni - 4. juli 2009 er godt 100 unge deltagere fra 12 lande samlet i København for at dyste i finalen i den europæiske iværksætter-konkurrence "European Business Game" - en konkurrence om at udvikle det bedste fiktive virksomhedsprojekt.

Vinderne kåres fredag den 3. juli 2009 i Danske Banks Kuppelsal, hvor Finansrådet er vært. Efter finalen er der reception med præmieoverrækkelse i Finansrådets Hus med efterfølgende fest og afslutning for de mange udenlandske deltagere.

Sommerens finale i København har deltagere fra blandt andet Færøerne, Kroatien, Skotland, England, Frankrig og Estland. Danmark er repræsenteret ved fire elever fra Viby Gymnasium og HF, der den 21. april vandt den danske finale med projektet No Fuelling Problems: Opfindelsen af en ring, der ved at sætte den i bilens tankåbning kan sikre, at man ikke tanker benzin på en dieselbil.

Ud over konkurrencen på selve finalen den 3. juli er der en række faglige arrangementer i ugen op til finalen. Deltagerne

besøger de danske politikere på Christiansborg for at diskutere uddannelse, vækst og arbejdspladser. Derudover besøger deltagerne DI, Siemens og Finansrådet. En vigtig del af konkurrencen er nemlig at bygge bro mellem de deltagende lande, der generelt og på europæisk plan skal fremme iværksætterkultur.

Finansrådet støtter iværksætterkulturen

Finansrådet har alle år støttet iværksætteraktiviteten European Business Game (EBG), der nu har eksisteret i 17 år. Det er nemlig initiativer som EBG, der er med til at styrke iværksætterkulturen i Danmark. Fra september 2009 bliver Finansrådet hovedsponsor på EBG. Fra dette tidspunkt udvides konkurrencen til også at omfatte landets handelsgymnasier - på lige fod med det almene gymnasium. Både gymnasier og universiteter spiller en væsentlig rolle for udviklingen af iværksætteri, og derfor er det vigtigt, at iværksætteri integreres i uddannelsessystemet.

cpj/spn